

УКРАЇНА
МІСЦЕВЕ САМОВРЯДУВАННЯ
ДЕПУТАТ ДНІПРОПЕТРОВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ
VII СКЛИКАННЯ
ДЕМУРА АНТОН ЛЬВОВИЧ

просп. О. Поля, 2, м. Дніпро, 49004, тел. (097)30-10-161

Голові Дніпропетровської
обласної ради
Святославу ОЛІЙНИКУ

Голові постійної комісії
Дніпропетровської обласної ради з
питань науки, освіти, сім'ї та молоді
Віктору СИЧЕНКУ

Шановний Святославе Васильовичу!
Шановний Вікторе Володимировичу!

У Дніпропетровській області розгашовані 53 державні заклади професійної (професійно-технічної) освіти первинну професійно-технічну освіту в яких здобувають понад 20 тисяч дітей. З них 12 закладів, освіту в яких здобувають біля 4 800 дітей, розгашовані в обласному центрі – м.Дніпро. З 2016 року згідно із статтею 89 Бюджетного кодексу України видатки на професійно-технічну освіту здійснюються з відповідних бюджетів міст обласного значення – обласних центрів, інших – з обласних бюджетів.

Світовий досвід передачі повноважень з утримання професійної освіти на рівень місцевих громад доводить хибність таких дій через не розуміння та, як наслідок, знищення місцевою владою не лише окремих закладів, а і всієї системи підготовки кваліфікованих робітничих кадрів, що призводить до катастрофічних для соціально-економічного розвитку наслідків. Нажаль, наша держава, повторюючи негативний світовий досвід, також отримує цьому підтвердження.

За рішенням міської влади м. Дніпро, навіть після втручання обласної влади та депутатів Верховної Ради України, багаторічних переговорів та консультацій, обсяг прийому дітей до державних закладів професійної освіти, що розгашовані в обласному центрі, штучно зменшено в два, а в цьому році вже в три рази відносно замовлень підприємств та заяв дітей. Так, контингент учнів 12 закладів (в наслідок

недосконалого законодавства та позиції мерії 1 заклад у 2018 році було законсервовано, учнів вдалось перерозподілити для завершення освіти до інших закладів), розташованих в м. Дніпро з 2016 року зменшився з 6 тисяч до 4 800 осіб, і це за умови, що йде мова про обласний центр бюджетоутворюючої економічно активної області, потреба в робітничих кадрах підприємств – платників податків якого лише збільшується, а негативні демографічні тенденції компенсуються за рахунок внутрішньої міграції.

Ці дії міської влади не лише порушують право громадян на освіту, але і підривають кадровий потенціал економіки всього регіону, створюють в перспективі загрозу зупинки бюджетоутворюючих підприємств через відсутність підготовлених висококваліфікованих кадрів на ринку праці.

Дніпропетровська обласна рада вже зверталась до Верховної Ради України та Кабінету Міністрів України (рішення № 435-15/VII від 07.12.2018) щодо необхідності врегулювання даного питання та пропозиціями стосовно шляхів його вирішення.

Комітетом з питань науки і освіти Верховної Ради України було проведено слухання і прийнято відповідне рішення (протокол № 100 від 16 січня 2019 року), що передбачало шляхи врегулювання ситуації, зокрема було рекомендовано вжити комплекс заходів, спрямованих на повернення всіх державних закладів професійної освіти на утримання з обласного бюджету з перерозподілом дохідних частин місцевих бюджетів для забезпечення наповнення обласних бюджетів, що забезпечуватиме можливість утримання цих закладів тощо.

Незважаючи на те, що за цей час частину рішень Комітету було виконано, проте принципові питання – повернення державних закладів професійної (професійно-технічної) освіти на утримання з обласного бюджету з визначенням у обласному бюджеті та податковій базі конкретних джерел надходжень коштів на фінансування цих закладів вирішено не було.

Враховуючи гостроту нерозв'язаних питань та зміну депутатського корпусу Верховної Ради України, Кабінету Міністрів України прошу Вас винести на розгляд сесії Дніпропетровської обласної ради питання підтримки звернення депутатів обласної ради до ВР України та КМУ щодо необхідності вирішення порушеного мною питання (проект додається).

Додаток: на 4 арк. в 1 прим.

З повагою

Депутат Дніпропетровської
обласної ради

04.08.2020

Антон ДЕДУРА

Про звернення депутатів Дніпропетровської обласної ради VII скликання до Верховної Ради України та Кабінету Міністрів України щодо внесення змін до Бюджетного кодексу України

Відповідно до статей 43, 44, 47 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» та Бюджетного кодексу України, з метою збереження системи підготовки кваліфікованих робітничих кадрів у Дніпропетровській області, зважаючи на висновки й рекомендації постійної комісії обласної ради з питань освіти, науки, сім'ї та молоді, обласна рада в и р і ш и л а:

1. Підтримати звернення депутатів Дніпропетровської обласної ради VII скликання до Верховної Ради України та Кабінету Міністрів України стосовно внесення змін до Бюджетного кодексу України (додається).
2. Направити це рішення до Верховної Ради України та Кабінету Міністрів України.
3. Контроль за виконанням рішення покласти на постійну комісію обласної ради з питань освіти, науки, сім'ї та молоді.

Голова обласної ради

С. ОЛІЙНИК

м. Дніпро

№

07.08.2020 р

ЗВЕРНЕННЯ

депутатів Дніпропетровської обласної ради VII скликання
до Верховної Ради України та Кабінету Міністрів України щодо заходів,
спрямованих на збереження державної системи професійно-технічної освіти

Ми, депутати Дніпропетровської обласної ради, глибоко стурбовані відсутністю зрушень у вирішенні законодавчих протиріч, що призвели до загрози порушення конституційних прав дітей, що мешкають в містах-обласних центрах, зокрема м. Дніпро, на безоплатне здобуття професійно-технічної освіти, гарантоване ст.53 Конституції України.

У Дніпропетровській області розташовані 53 державні заклади професійної (професійно-технічної) освіти, первинну професійно-технічну освіту в яких здобувають понад 20 тисяч дітей. З них 12 закладів, освіту в яких здобувають понад 4 800 учнів, розташовані в обласному центрі – м. Дніпро.

Відповідно до статті 53 Конституції України держава забезпечує доступність і безоплатність професійно-технічної освіти в державних і комунальних навчальних закладах. Стаття 142 Конституції України визначає, що держава бере участь у формуванні доходів бюджетів місцевого самоврядування, а витрати, органів місцевого самоврядування, що виникли внаслідок рішень органів державної влади, компенсуються державою.

Згідно статті 89 Бюджетного кодексу України з 2016 року видатки на професійно-технічну освіту здійснюються з відповідних бюджетів міст обласного значення – обласних центрів, інших – з обласних бюджетів. В той же час, норму ст. 142 Конституції України не було дотримано, адже державою не було чітко визначено джерела компенсації місцевим бюджетам видатків на утримання мережі зазначених державних закладів професійної освіти.

Окрім порушення конституційно визначеної процедури розподілу бюджетних надходжень та видатків варто звернути увагу, що світовий досвід передачі повноважень з утримання професійної освіти на рівень окремих місцевих громад доводить хибність таких дій через інституційне не розуміння та, як наслідок, знищення не лише окремих закладів, а і всієї системи підготовки кваліфікованих робітничих кадрів, що призводить до катастрофічних для соціально-економічного розвитку регіону наслідків.

Так, через законодавчу неврегульованість питання за рішенням міської влади м. Дніпро, навіть після втручання обласної влади та депутатів Верховної Ради України, багаторічних переговорів та консультацій, обсяг прийому дітей до державних закладів професійної освіти, що розташовані в обласному центрі, штучно зменшено в два, а в цьому році вже в три рази відносно замовлень підприємств та заяв дітей. До 2018 року підприємства замовляли підготовку понад 3 000 кваліфікованих робітників щорічно, натомість міська влада погодила регіональне замовлення в обсязі 1075 і лише для половини закладів. Після численних консультацій вдалось визначити регіональне замовлення на рівні 1752 місця для 12 з 13 закладів. У 2019 та в поточному році ситуація повторюється і, не зважаючи на значну зацікавленість економічно активних підприємств – платників податків та дітей, мерія м. Дніпро погоджує регіональне замовлення для 11 з 12 діючих в місті державних закладів

професійної освіти в обсязі не більше 1 065 та 1 072 особи відповідно, і виключно для комунальних підприємств Дніпровської міської ради. Така ситуація не лише є порушенням права громадян на освіту, але і призводить до підризу кадрового потенціалу економіки всього регіону, створює в перспективі загрозу зупинки підприємств через відсутність кадрів.

Але проблема полягає не лише в безвідповідальній позиції міської влади, а, і це основне, в інституційній нездатності міської влади відповідати за підготовку робітничих кадрів, відсутності законодавчого врегулювання.

Дніпропетровська обласна рада зверталась до Верховної Ради України та Кабінету Міністрів України (рішення № 435-15/VII від 07.12.2018) щодо необхідності принципового врегулювання даних питань та пропозиціями стосовно шляхів їх вирішення. Комітетом з питань науки і освіти Верховної Ради України було проведено слухання і прийнято відповідне рішення (протокол № 100 від 16 січня 2019 року), що передбачало шляхи врегулювання ситуації, зокрема щодо вжиття комплексу заходів, спрямованих на повернення всіх державних закладів професійної освіти на утримання з обласних бюджетів з перерозподілом дохідних частин місцевих бюджетів для забезпечення наповнення обласних бюджетів, що забезпечуватиме можливість утримання цих закладів тощо.

Незважаючи на те, що за час, що минув, частину рішень Комітету було виконано, проте принципові питання – повернення державних закладів професійної (професійно-технічної) освіти на утримання з обласних бюджетів з визначенням для обласних бюджетів та в податковій базі конкретних джерел надходжень коштів на фінансування цих закладів, відповідно вимог Конституції України, вирішено не було.

Часткові кроки в напрямку вирішення ситуації були цього року вжиті Кабінетом Міністрів України (розпорядження від 05 лютого 2020 р. №94-р) шляхом впровадження експерименту з передачі повноважень утримання закладів окремо визначених областей з міського міст-обласних центрів на обласний рівень з наступною компенсацією видатків обласному бюджету. Проте, такий експеримент має гарантовані ризики та, насправді, не має позитивних наслідків, адже не відповідає нормам ст.142 Конституції України.

Враховуючи ситуацію з організацією підготовки робітничих кадрів у м. Дніпро та те, що обласна влада Дніпропетровської області, як і в інших областях, доволі ефективно в умовах обмеженого ресурсу та відсутності оновленого профільного законодавства забезпечує діяльність державних закладів професійної (професійно-технічної) освіти, питання можливості утримання і управління всіма такими закладами, зокрема і розташованими в містах – обласних центрах, саме на обласному рівні не викликає сумнівів, тобто є доведеною і доцільною.

Вирішенням питання може бути виключно внесення змін до Бюджетного кодексу України та галузевого законодавства в частині закріплення повноважень з управління та утримання всіх державних закладів професійної (професійно-технічної) освіти виключно на рівні не нижче обласного з перерозподілом дохідних частин місцевих бюджетів, визначенням конкретних джерел наповнення обласних бюджетів для забезпечення фінансування утримання цих закладів та запровадження формули розрахунку вартості

підготовки одного учня в залежності від професії, кваліфікації тощо, затвердженої Кабінетом Міністрів України. Експерти нашої та інших областей, Міністерства освіти і науки України та німецькі колеги ще у 2008/09 роках відпрацювали методику розрахунку вартості підготовки учня в залежності від професії та рівня освіти/кваліфікації, що відповідає світовій практиці.

З метою врегулювання порушених питань, упередження погіршення стану професійної (професійно-технічної) освіти необхідно терміново внести зміни до Бюджетного кодексу України та вжити низку інших заходів, а саме:

1. внести зміни до Бюджетного кодексу України:

1.1. у статті 89 «Видатки, що здійснюються з бюджетів міст республіканського Автономної Республіки Крим та обласного значення, районних бюджетів, бюджетів об'єднаних територіальних громад» вилучити підпункт « е) професійну (професійно-технічну) освіту з бюджетів міст обласного значення - обласних центрів та бюджетів об'єднаних територіальних громад, у складі яких є місто обласного значення – обласний центр (на оплату послуг з підготовки кадрів на умовах регіонального замовлення у закладах професійної (професійно-технічної) освіти та інших закладах освіти державної та/або комунальної власності, які розташовані на території зазначених міст);»

1.2. у підпункті 2) пункту 1 статті 90 «Видатки, що здійснюються з бюджету Автономної Республіки Крим та обласних бюджетів» підпункт б) викласти у такій редакції: «професійну (професійно-технічну) освіту (на оплату послуг з підготовки кадрів на умовах регіонального замовлення у закладах професійної (професійно-технічної) освіти та інших закладах освіти державної та/або комунальної власності);»

2. Кабінету Міністрів України спільно з Верховною Радою України запровадити:

2.1. впровадження методики фінансування закладів професійної (професійно-технічної) освіти в залежності від контингенту з визначенням вартості підготовки 1 учня з врахуванням професії та рівня підготовки (кваліфікації);

2.2. визначення в бюджеті та податковій базі конкретних джерел надходжень коштів на утримання закладів професійно-технічної освіти;

2.3. впровадження державної освітньої субвенції на оплату праці педагогічним працівникам всіх категорій, зокрема професійно-теоретичної та професійно-практичної підготовки, враховуючи п.5) ст.1, ст.3 Закону України «Про повну загальну середню освіту»;

2.4. управління всіма державними закладами професійно-технічної освіти на рівні не нижче обласного з наступною передачею таких закладів до обласної комунальної власності із запровадженням публічно-громадської моделі управління (наглядова рада як складова системи управління);

2.5. опрацювати світову практику підходу до поняття «державного/регіонального замовлення на підготовку кадрів» не як єдиної умови набору на навчання за рахунок коштів бюджету, а як комплекс додаткових стимулів для громадян, що виявили згоду вчитись за гостродефіцитними для державного/регіонального ринку праці професіями.

Сподіваємося на підтримку та взаєморозуміння.